

סימן עב

בענין ביאה בלא הוצאת זרע אם מטמאה אותם, ואם צריך לטבול לתפלה ור"ת מתקנת עזרא

א' דר"ח אייר תשי"ד.

ראיתי תשובת הגאון ר' פסח צבי פראנק מירושלים תוב"ב בספר אבן יעקב להגר"י הכהן מעסקין איך שברור לו שביאה בלא הוצאת זרע לא מטמא, והנה במל"מ פ"ג מביאת מקדש ה"ג בסופו איתא דמנדה דף ט"ו מוכח מהא דמתרץ שם ע"מ שהקשה ותפוק לו דהוה בעל קרי דאיירי בשלא גמר ביאתו ולא מתרץ בשלא הוציא זרע דבביאה גמורה מטמא אף בלא הוצאת זרע כדן בעל קרי, ופלא שאישתמיטתיה דברי המל"מ בסופו אף שהזכיר בדבריו את המל"מ זה וכתב שהמל"מ לא מסתפק כלל ותמה על המנ"ח היכן ראה בדברי המל"מ והרי מפורש זה במל"מ.

ולע"ד נראה מהא דצריך לקרא שלא נטמאה האשה בביאת עכו"ם ובהמה וקטן פחות מבן ט' כדאיתא ברמב"ם פ"ה מאה"ט הי"ט, ראייה שא"צ זרע דהא זרע שלהם לא מטמא ולמה לן קרא אם החדוש הוא רק שהקרי שיצא למעיה ע"י ביאה מטמא אף שהוא בנגיעת ביה"ס, אלא משמע שהביאה היא המטמאה ולכן היה מקום לומר שגם ביאת עכו"ם ובהמה ופחות מבן ט' מטמאה והשמיענו הקרא שדוקא ביאת איש וישראל, וכיון שהביאה היא המטמאה אפשר שגם בלא זרע רק כשגמר ביאה שאפשר היה להזריע מטמאה, וכמו בשפחה חרופה שג"כ נתמעטו שלא כדרכה והעראה ומ"מ לא מצינו שיצטרך הוצאת זרע בדוקא, והא דכתב הרמב"ם בפ"ה מאה"ט הי"י דבלא הוציא זרע אף שהערה לא נטמאו אולי דוקא בהעראה ולא בגמר ביאה.

אך יקשה קצת דא"כ גם בהוצאת זרע לא תיטמא האשה דהוא מגע ביה"ס שלא נתרבו אלא בביאה גמורה ואולי ישנם ב' החדושים דבהוצאת זרע ע"י ביאה אף רק בהעראה מיטמאה האשה ובגמר ביאה אף בלא הוצאת זרע אבל הוא תמוה מנלן, אבל הוא דחוק דכיון דנתמעט העראה מדין ביאה מ"ש משלא כדרכה שלא מיטמאה אף בהוצאת זרע משום ביה"ס ובהעראה מיטמאה, וצ"ע.

ועיין ביבמות דף ל"ד שלר' יהודה אף בהוצאת זרע לא מיטמאה כלה בביאה ראשונה מאחר שאינה מתעברת וא"כ גם בכל ביאה בלא הוצאת זרע לא שייך שתתעבר, וא"כ אולי פליגי בזה ר' יהודה ורבנן

דלרבנן שלא דרשי לאינה ראויה להתעבר מטמאי גם בלא הוצאת זרע ולר' יהודה לא מיטמאה בלא הוצאת זרע, ואפשר גם לר' יהודה נתמעט רק כלה משום שא"א להתעבר ולא בגמר ביאה שהיה אפשר שתתעבר וצ"ע בדין זה טובא.

ולענין תקנת עזרא מסתבר שאף אם לא נטמא בלא הוצאת זרע, כיון שהתקנה היתה שלא יהיו מצוין אצל נשותיהן תיקנו גם בזה שיטבול, אך אולי כיון שאין בזה טומאה לא שייך לאסור, וקצת ראייה מהא דר' יהודה ב"ב שלא מצריך טבילה אמר משום שאין דברי תורה מקבלין טומאה דהוקש לאש בברכות דף כ"ב שהקשה לי חכם אחד הא התקנה היא כדי שלא יהיו מצויים אצל נשותיהן ומה לנו שאין מק"ט ואמרתי משום שלא שייך לתקן אף שיש טעם להצריך לתקן אם אין טעם שיועיל בדין וכדהוכחתי במק"א מתוס' גיטין דף י"ד ולכן כיון שד"ת אין מק"ט אף שיש צורך לתקן לא שייך לתקן, ולכן אפשר שאף לרבנן שסברי שצריך לטבול הוא עכ"פ ביש טומאה שסברי דגם ד"ת מק"ט מקרי כדאשכחן במתן תורה שהוצרכו לטבול, אבל אם לא נטמא בלא הוצאת זרע שליכא טומאה גם הם יודו שלא שייך לתקן, אבל יותר נראה שלרבנן אינו משום טומאה אלא כדאשכחן בסיני וסברי שלא היה משום טומאה אלא לסלק הקלות ראש נמי שייך טבילה כפשטות לשון הברייתא ולכן אף שלא נטמא צריך לטבול, ואין לומר כסברת ידידי הרה"ג ר' אברהם קאנאריק שליט"א דאולי כיון שלא מצוי בלא הוצאת זרע לא גזרו רבנן, דהא גם קרי לאונסו אינו מצוי וגזרו רבנן.

משה פיינשטיין

סימן עג

בענין אחד שנתגדל ונתחנך בין העכו"ם שנשא אשה במנהגי העכו"ם אם יש לחוש להצריך גט ממנו

מע"כ ידידי מהר"ר גדליה הכהן זופניק שליט"א.

בדבר בת ישראל שברחה עם בחור שאביו עכו"ם ואמו ישראלית שהמירה דתה ומתנהג כעכו"ם שמאמין בע"ז שלהם והולך לבית התיפלה שלהם והרופאים אומרים שבעת שברחה היה דעתה כדעת קטנה בת שש או שבע אם יש איזה חשש להצריכה גט והוא חשש עיגון משום שא"א להשיג גט ממנו שהוא מתנהג כעכו"ם בכל דבר.